

VERENIGING oud harlingen

opgericht 8 november 1954

Aan de leden van de gemeenteraad
van de Gemeente Harlingen

Harlingen, 7 november 2021

Betreft: Centrale huisvesting gemeente Harlingen

Geachte raadsleden,

In de raadscommissievergadering van 28 oktober is uitgebreid gesproken over een centrale huisvesting van de bestuurlijke en ambtelijke organisatie. Woensdag 10 november staat het onderwerp op de agenda van de raadsvergadering. Voorgesteld wordt onder meer om in te stemmen met de definitieve keuze voor het centrum en kennis te nemen van de uitwerking van scenario centrum.

De vereniging Oud Harlingen vraagt u nadrukkelijk een besluit te nemen dat minder ver gaat, namelijk enkel *kennis te nemen* van het scenario centrum.

Centrale gedachte

De grondgedachte van dit plan is de organisatie 'onder één dak te brengen'. Een 'Huis van de Gemeente' vraagt een verbonden samenstelsel van ruimtes, waarvoor fysieke verbindingen noodzakelijk zijn. Wie nu definitief kiest voor het centrum, accepteert daarmee impliciet dat fysieke verbindingen worden aangebracht. De vraag is dan niet meer óf die er komen, maar alleen: hóe.

→ Hoewel het raadsvoorstel dat niet met zoveel woorden vraagt, wordt met een keuze voor het scenario centrum die uitwerkingsrichting wel definitief ingezet.

Het 'goud van de stad'

In zijn nieuwjaarstoespraak 2019 noemde burgemeester Sluiter het rijke bezit aan monumentale panden 'het goud van de stad'. Onder de pareltjes die Harlingen op dit gebied telt is zeker ons stadhuis, een Rijksmonument dat aan de zorgen van de gemeente is toevertrouwd. Besluiten over grootscheepse aan- of verbouwplannen kunnen naar onze mening niet worden genomen vóórdat met onze vereniging en andere erfgoedpartners van gedachten is gewisseld.

→ In het kader van een zorgvuldige besluitvorming vindt Oud Harlingen de te nemen stap te groot en te overhaast.

VERENIGING oud harlingen

opgericht 8 november 1954

We lichten dit hieronder nog nader toe.

(Geen) evenwaardige afweging

Om tot het voorliggende voorstel te komen is op basis van het Programma van Eisen (PVE) naar ruimtelijke, functionele en financiële aspecten gekeken. Het voorstel aan de gemeenteraad doet vermoeden dat daarbij óók naar de inpasbaarheid in de monumentale omgeving is gekeken. Onder 2.3 staat dat SAX architecten een expert beoordeling is gevraagd betreffende onder meer:

- '- Stedenbouwkundige kwaliteit in een monumentale omgeving*
- Fysieke verbindingen tussen de gebouwen'*

De notitie van abcnova (bijlage I, bij 3. TOETS PVE) stelt echter iets anders, namelijk dat SAX architecten is gevraagd naar 'Stedenbouwkundige kwaliteit' te kijken. Dat laten de stukken inderdaad zien: er ligt van SAX architecten géén expert beoordeling van de fysieke verbindingen of de inpassing in de historische binnenstad.

Onzes inziens zou tussen tientallen pagina's ruimtelijke en financiële overwegingen een minstens evenwaardige afweging van het erfgoedbelang verwacht mogen worden.

Betrokkenheid Oud Harlingen

Zoals in de raadscommissie van 28 oktober al werd gesignaleerd is onze vereniging nog op geen enkele wijze bij de planvorming betrokken.

Dat staat in schril contrast met de samenwerking zoals de gemeente die in 2017 beschreef in de notitie 'Samen zorgen we voor onze monumenten'. Daarin valt onder andere te lezen, onder het kopje 'Samen optrekken met de vereniging Oud Harlingen':

- 'We vragen (...) Oud Harlingen onze extra ogen en oren in de stad te zijn'*
- 'We gebruiken elkaars kennis en mogelijkheden'*
- 'We informeren elkaar bij allerhande erfgoedoverleggen'*
- we willen als gemeente 'zelf het goede voorbeeld geven'*

De voorliggende plannen moesten wij echter uit de Harlinger Courant vernemen, terwijl toch viermaal per jaar overleg plaatsvindt met de wethouder die erfgoedzaken in portefeuille heeft.

Hetzelfde gebrek aan betrokkenheid geldt overigens alle logische gesprekspartners op dit terrein: Hûs & Hiem bijvoorbeeld is nog niet om een (voorlopig) advies gevraagd, het steunpunt Monumentenzorg Fryslân is niet in de plannen gekend, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed niet, de Rijksbouwmeester niet, en ook het Hannemahuis, als eigenaar van de deelcollectie die de historische inventaris vormt van tabakszaak de Groenlandsvaarder, kwam nog niet aan bod.

VERENIGING oud harlingen

opgericht 8 november 1954

'Niet onomstreden'

Bij punt 2.1 van het voorstel aan de raad wordt al aangegeven: *'De verbinding tussen gebouwen is niet onomstreden'*.

Nu leiden bouwplannen in een monumentale stad bijna per definitie tot enige controverse. De bouw van het Groninger Museum bijvoorbeeld zaaide een storm aan verdeeldheid – hoewel je ook zou kunnen zeggen dat het ontwerp de inwoners verenigde in een eensgezinde opstand tegen het onzalige bouwplan – waar nu echter bijna niemand meer zonder zou willen.

Ook in Harlingen kennen we voorbeelden: denk aan het Havenmantsje, waarvoor het ene na het andere ontwerp in de prullenmand belandde tot Oud Harlingen zelf voorstelde de zaag in de Rijksmonumentale gevel te zetten – met naar onze mening een passend ondergeschikte en economisch rendabel te exploiteren aanbouw als resultaat.

Voldragen besluitvorming

De vereniging Oud Harlingen juicht de gedachte toe de levendigheid van de binnenstad te ondersteunen door te zoeken naar mogelijkheden om de bestuurlijke en ambtelijke organisatie daarin in te passen. Wij staan getuige het voorgaande ook open voor stedenbouwkundige vernieuwing in een monumentale omgeving. We hechten echter niet alleen aan de kwaliteit van het ontwerp, maar ook aan die van het besluitvormingsproces.

Om die reden verzoeken wij u komende woensdag géén besluit te nemen dat vrijwel onontkoombaar gaat leiden tot grootschalige ingrepen aan en om ons stadhuis, maar enkel nog *kennis te nemen* van het scenario centrum. Ons voorstel is pas op de plaats te maken om tijd en ruimte te winnen voor uitwerking van de erfgoedaspecten. Die zijn tot nu toe veronachtzaamd, maar zouden – zeker in een Top 20-monumentenstad als Harlingen, en al helemaal wanneer de gemeente zélf opdrachtgever is – een essentieel deel moeten uitmaken van een meer voldragen voorstel voor de raad.

Met vriendelijke groet,

Chris Huizenga-Leegstra
ad interim voorzitter